

This method has numerous advantages, but it is important to consider its possible disadvantages:

Time-consuming: an inductive approach requires students to spend time studying examples, identifying patterns, and developing generalizations, which can affect the overall pace of the curriculum.

Limited structure: as students actively construct knowledge, some people may struggle with the lack of rigid structure, requiring additional guidance from the instructor.

Potential generalization errors: students may make incorrect or incomplete generalizations.

Student responses vary: the open-ended nature of this method can lead to varying student responses, making it difficult for instructors to find individual differences effectively.

Therefore, the induction method is a powerful tool for learning foreign languages. It helps to create immersive learning, increase motivation and develop critical thinking about language. The inductive teaching method revolutionizes traditional group dynamics, giving students the opportunity to become active participants in their own learning. Due to practical research, critical thinking, and collaborative problem-solving, students develop essential skills that extend far beyond the subject which is learnt. By encouraging curiosity, creativity, and independent thinking, inductive methods foster a love of learning that lasts a lifetime.

References

1. Harmer, J. *The Practice of English Language Teaching* (Second edition). Harlow: Pearson Longman. 2007.
2. Widodo, H. P. *Approaches and Procedures for Teaching Grammar. English Teaching: Practice and Critique*. May 2006, Volume 5, Number 1. 2006. P. 122–141.
3. URL: <https://www.dictionary.com/e/inductive-vs-deductive/>
4. URL: <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers/knowing-subject/d-h/inductive-approach>.

Людмила Калюжна

викладачка

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
(Черкаси, Україна)

МОВНИЙ БАР'ЄР ТА СПОСОБИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У психології та педагогіці існує поняття «бар'єр», яке означає перешкоду, що ускладнює або унеможлиблює досягнення певної мети. Бар'єри можуть виникати у різних сферах життєдіяльності людини, зокрема в навчанні, творчості, професійній діяльності, міжособистісному спілкуванні тощо. У контексті вивчення іноземної мови мовний бар'єр визначається як психологічна

перешкода, що виникає внаслідок недостатньої вмотивованості студентів до навчання та відсутності навичок і вмінь, необхідних для реалізації процесу спілкування. Зарубіжні науковці використовують дещо іншу термінологію щоб охарактеризувати це явище. Відповідниками «мовного бар'єру» в зарубіжній науковій літературі є поняття «foreign language anxiety» та «mental block» (N. Bekleyen[3],[4], M. Casado, M. Dereshiwsky[5], E. Horwitz[6]). Мовний бар'єр розглядається науковцями в якості специфічних ситуаційних перешкод, зумовлених тим, що вивчення іноземної мови, участь у ситуаціях мовлення та продукування власних висловлювань іноземною мовою, є постійною стресовою ситуацією, тому що ймовірність допустити помилку є значно вищою через необхідність спілкуватися мовою, що є нерідною і засвоєна на недостатньому для впевненого спілкування рівні[1], [2].

Причини виникнення мовного бар'єру можна розділити на дві групи: психологічні та лінгвістичні. Основними психологічними чинниками виникнення мовного бар'єру є: низька самооцінка, страх перед новим та непізнаним, негативний попередній досвід. Студент з низькою самооцінкою боїться помилитися, показати себе в поганому світлі, викликати несхвалення або глузування. Вивчення іноземної мови — це завжди новий досвід, який може викликати тривогу і страх перед невідомим. Якщо у студента були негативні враження від вивчення іноземної мови в минулому, наприклад, часті виправлення чи критика, то це може призвести до виникнення мовного бар'єру. Лінгвістичні причини виникнення мовного бар'єру пов'язані з відсутністю достатнього рівня володіння англійською мовою. Студент не може зрозуміти усне мовлення, відчуває труднощі у висловлюванні власних думок, а також у засвоєнні нового лексичного та граматичного матеріалу.

До основних причин виникнення мовного бар'єру у студентів належать: 1) недостатня мотивація до навчання, спричинена несамостійним вибором майбутньої професії чи закладу освіти; неможливістю використання набутих вмінь знань та навичок, якщо загальний рівень володіння іноземною мовою у навчальній групі є набагато нижчим чи дуже високим у порівнянні з рівнем конкретного студента; 2) неадекватна самооцінка: студенти можуть недооцінювати свої здібності до вивчення іноземної мови, що призводить до виникнення страху помилитися та сорому, коли допускається помилка; 3) несприятлива психологічна атмосфера в навчальній групі, як то критична або зневажлива реакція викладача чи інших студентів на тих, хто не володіє іноземною мовою; 4) відсутність чи недостатня розвиненість необхідних навичок і вмінь для процесу спілкування: студенти, які не мають достатньої практики усного мовлення, можуть відчувати себе невпевнено та соромитися спілкуватися з носіями мови.

Для подолання мовного бар'єру необхідно враховувати його психологічні та лінгвістичні причини та здійснювати комплексний підхід до їх послаблення та усунення. Студенти, які мають труднощі у навчанні, вважають, що вони нездатні подолати мовний бар'єр, оскільки не мають вродженої схильності до вивчення мов. Однак дослідження показують, що для успішного вивчення іноземної мови необхідно виконати три умови: 1) визнати наявність бар'єру та усвідомити його

причини (студент має розуміти, що мовний бар'єр є реальним явищем, яке може виникнути з різних причин, наприклад, через недостатню мотивацію, страх помилок, невпевненість у собі тощо.); 2) мати потужну мотивацію для подолання бар'єру (студент повинен мати сильне бажання вивчити мову і бути готовим до роботи над собою.); 3) створити умови і ресурси для усунення бар'єру (студент повинен мати доступ до якісних навчальних матеріалів і ресурсів, а також отримувати підтримку з боку викладачів або інших мовних експертів). Н. Яковлева [2] пропонує такі засоби подолання мовних бар'єрів: а) створення сприятливого психологічного клімату в студентській групі: викладач повинен акцентувати увагу на успіхах студентів, створювати ситуації спілкування, у яких студенти можуть відчувати себе впевнено і комфортно; б) коригувальний вплив на неадекватний рівень домагань і самооцінки: викладач повинен допомогти студентам підвищити мотивацію до навчання, зосередившись на їхніх позитивних якостях і досягненнях; в) формування навичок спілкування за допомогою активізації резервних можливостей особистості: викладач має організовувати колективні проекти та заняття, які дозволяють студентам розвивати свої комунікативні здібності[1, 27].

Створення емоційно сприятливої атмосфери в аудиторії є важливим фактором, який сприяє залученню студентів до навчання і подолання ними мовного бар'єру. Наведемо для прикладу кілька конкретних прийомів, які можуть допомогти викладачам створити сприятливий психологічний клімат у групі: 1) починати заняття із жарту або невеликої мовної гри, це допоможе розрядити обстановку і зняти напругу; 2) використання прийому «навмисної помилки», яку викладач робить на дошці та яку попросить студентів виправити, це демонструє, що викладач толерантно ставиться до помилок і не боїться їх; 3) підтримка в студентів бажання висловитися, вислуховування їхньої думки, це сприяє покращенню самооцінки студентів і викликає в них почуття безпеки; 4) використання «методу масок», цей метод дозволяє студентам спілкування в ході заняття не від свого імені, а від імені певної особи, відомого персонажа. Подолання мовного бар'єру є можливим для всіх студентів, незалежно від їхніх природних здібностей. Для цього необхідно виконати три умови: визнати наявність бар'єру, мати сильну мотивацію і мати доступ до умов і ресурсів, необхідних для його подолання. До таких заходів можна віднести: підвищення мотивації навчання, формування адекватної самооцінки, створення умов для достатньої практики усного мовлення та створення сприятливої психологічної атмосфери в навчальній групі. Викладачі повинні показати студентам практичну користь від вивчення англійської мови, а також допомогти їм розвинути позитивне ставлення до цієї діяльності. Студенти повинні усвідомити, що вивчення іноземної мови є складним завданням, яке вимагає часу та зусиль. Студенти повинні мати можливість спілкуватися з носіями мови в різних ситуаціях. Викладач повинен бути терплячим і розуміючим, а також створювати умови для того, щоб всі студенти мали можливість висловлюватися англійською мовою.

Література

1. Висоцька О. Психологічні бар'єри під час вивчення іноземних мов: передумови формування та організація подолання. Іноземна філологія. 2015. Випуск 128. С. 285–291
2. Яковлева Н. В. Психолого-педагогічні умови подолання комунікативних бар'єрів у процесі вивчення іноземної мови : автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 «Педагогічна та вікова психологія». Київ, 2003. 20 с
3. Bekleyen N. Helping teachers become better English students: Causes, effects, and coping strategies for foreign language listening anxiety System- Elsevier 37 (4), 2009. P. 664–675
4. Bekleyen N. The influence of teachers and peers on foreign language classroom anxiety TÖMER Dil Dergisi. 2004.
5. Casado, M. A., & Dereshiwsky, M. I. Foreign Language Anxiety of University Students. College Student Journal. №35, 2001. P. 539–551.
6. Horwitz E. Language anxiety and achievement Annual review of applied linguistics. №21, 2001. P. 112–126.

Людмила Киба

викладачка

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
(Черкаси, Україна)

ІНОЗЕМНА (АНГЛІЙСЬКА) МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ: ДО ПИТАННЯ СПЕЦИФІКИ ПЕРЕКЛАДУ У ПЕРЕГОВОРНОМУ ПРОЦЕСІ

Запорукою ефективного переговорного процесу є багато чинників, серед яких – кваліфікована робота перекладача на міжнародних переговорах. У навчальних планах вищих навчальних закладів у минулому залишилися такі навчальні дисципліни, як, наприклад, англійська мова чи іноземна мова, поступившись місцем дисципліні «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Така заміна є обґрунтованою, а **актуальним** є пошук сучасними науковцями (Valboni, Bouchard, Jenkins, Lochtmann, Widdowson та інші) відповіді на запитання «Яка англійська принесе найбільшу користь студенту?». **Метою** публікації є опис практичного досвіду формування інтегрованих (лінгвістичних та професійних, у тому числі – і перекладацьких) компетенцій в курсі іноземної мови за професійним спрямуванням (спеціальність «Міжнародні відносини»).

У пошуках відповіді на запитання «Яка англійська принесе найбільшу користь студенту?», на передній план у викладанні вийшли компетенції, яким раніше в аудиторії приділялася лише побіжна увага. Формування комунікативної компетенції поступово трансформується у формування міжкультурних та адаптивних навичок (“*accommodation skills*”), навчання здатності успішно спілкуватися, орієнтуючись у складних політичних,